

Beskrivningar av delgeneralplanens värdefulla naturobjekt

I denna bilaga beskrivs de värdefulla naturobjekt som presenterats i delgeneralplanen samt deras planbeteckningar. Beteckningarna baserar sig på naturtypernas hotgrad (Kontula m.fl. 2018), naturtillstånd och representativitet samt deras ställning i lagstiftningen. I de värdefulla naturobjekten ingår även förekomster av sällsynta och hotade arter. I rekommendationerna beaktas även om objektet ingår i området för en viktig grönförbindelse.

Förekomsterna av kärrtörelsskottvecklaren som är en hotad art som kräver särskilt skydd vid de södra och sydöstra havsstränderna i planområdet är hotade om byggande anvisas till området. Skyddet av stränderna på Tavistholmen–Korsholmen är viktigt för arten eftersom byggrätten vid andra förekomster i planområdet förblir oförändrad oberoende av delgeneralplanens lösningar. Grundande av ett naturskyddsområde på Korsholmen skulle trygga naturvärdena på ett väldigt mångsidigt sätt.

Som lekområde för åkerroda utgör Valkom träsk ett förökningsområde som kan avgränsas tydligt. I enlighet med 49 § i naturvårdslagen får området inte förstöras eller försvagas. Även den fuktiga och friska terrängen i omgivningen av träsket borde bevaras i sin nuvarande omfattning. Vid träsket ska torrläggande åtgärder, såsom utdikningar eller kraftiga avverkningar, undvikas eftersom de inverkar negativt på artens levnadsmöjligheter. Den nuvarande strömningshastigheten i Marbäcken borde bevaras eftersom en kraftigare strömning skulle försämra åkerrodans möjligheter att leka på platsen. Det är även till fördel att bevara strandträden vid objektet.

Om det framkommer tryck på ändringar i de eventuella föröknings- och rastområden för fladdermöss som rapporterats av Wermundsen & Mäkelä (2020) ska fladdermössens vistelse vid objekten undersökas.

I delgeneralplanen anvisas områden som är betydande med tanke på naturens mångfald med följande beteckningar:

luo- 1 Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. I området finns naturtyper som är skyddade genom 29 § i NvL. Områdena får inte ändras så att bevarandet av naturtypens särdrag äventyras i området i fråga.

luo-2 Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. I området finns en förekomstplats för en sådan art som kräver särskilt skydd enligt 47 § NvL. Det är förbjudet att förstöra eller försvaga en förekomstplats som är viktig för att bevara en art som kräver särskilt skydd.

luo-3 Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. I området förekommer värdefulla eller hotade naturtyper som skyddas med tanke på regionens mångfald. Naturvärdena i området ska skyddas så långt det är möjligt.

luo-4 Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. I området finns föröknings- och rastplatser som lämpar sig för fladdermöss, viktiga livsmiljöer för fladdermöss och viktiga EUROBATS-födosökningsområden. Områdets gränser är riktgivande. Fladdermössens livsmiljöer ska skyddas så långt det är möjligt.

luo-5 Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. Det är förbjudet att förstöra och försvaga föröknings- och rastplatser för en sådan djurart som avses i bilaga IV (a) i habitatdirektivet (åkerroda).

W/s Vattenområde med en typ av vattennatur som är skyddad genom 11 § i vattenlagen (flada) där det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena.

SL Naturskyddsområde

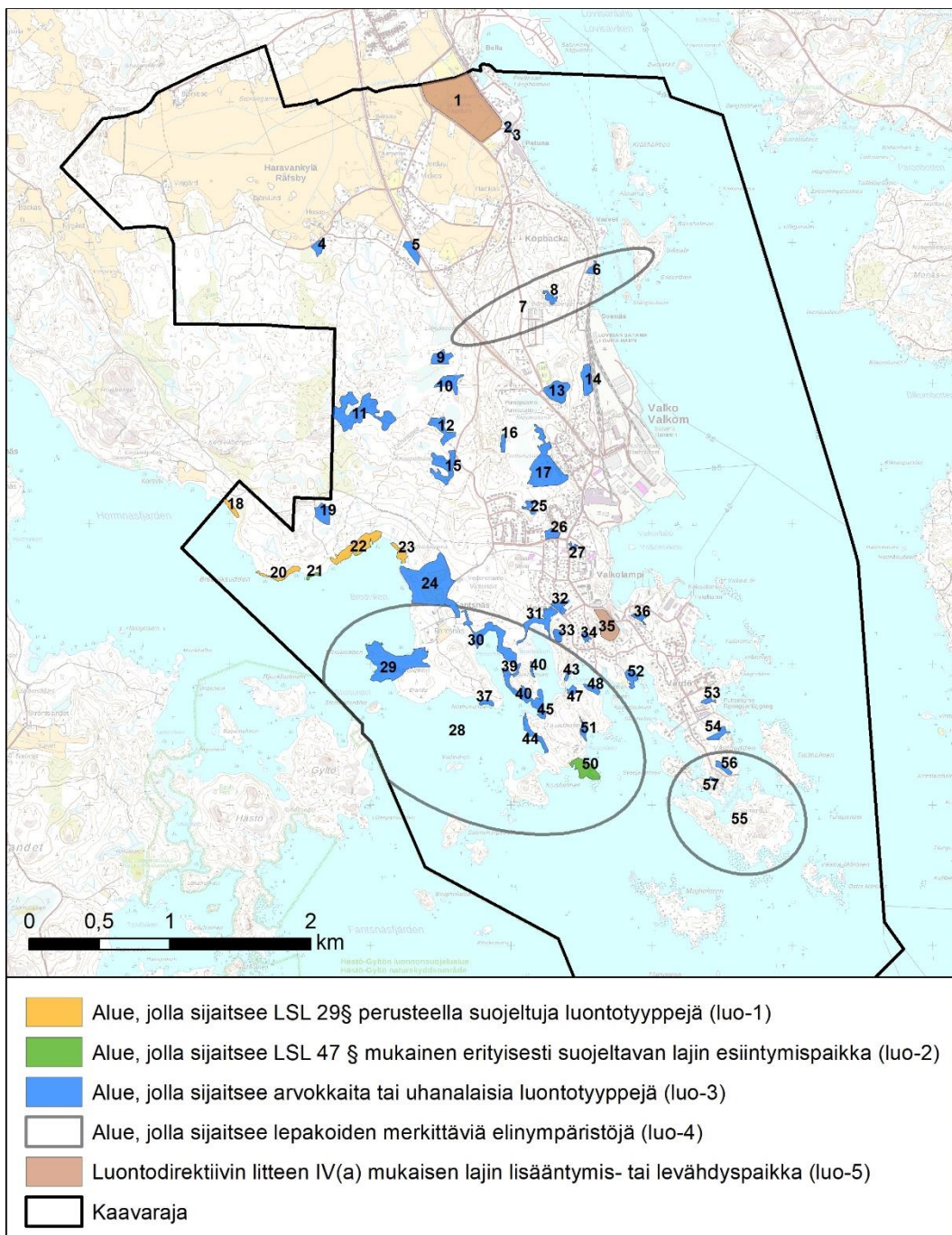
För hotklasserna används etablerade förkortningar:

- LC = livskraftig
- NT = nära hotad

- VU = sårbar
- EN = starkt hotad
- CR = akut hotad
- DD = kunskapsbrist
- RT = regionalt hotad

Arternas och naturtypernas hotgrad kan angetts med en klass (t.ex. NT) som visar den nationella klassificeringen av arten eller naturtypen, eller med två klasser (t.ex. NT/VU), vilket innebär att den första klassen anger den nationella klassificeringen av arten eller naturtypen i fråga och den senare den regionala klassen för arten.

Beskrivningar av objekten samt planbeteckningar

1. Iuo-5. Ls 49§

Marbäcken: föröknings- och rastområde för åkergroda som är en art som ingår i bilaga IV till habitatdirektivet och en art som nämns i 49 § NvL.

Lillängarna: Objekt som är värdefullt med tanke på fåglar.

2. Iuo-3

Ruderatområde vid Patuna plankorsning. Speciellt objekt med tanke på vegetation.

3. Iuo-3

Ruderatområde vid Patuna plankorsning. Speciellt objekt med tanke på vegetation.

4. Iuo-3

Hotad naturtyp: Fuktiga näringsrika lundar VU/VU

Mångsidigt trädbestånd: hägg (*Prunus padus*), gråal (*Alnus incana*), klibbal (*A. glutinosa*), vårtbjörk, rönn (*Sorbus aucuparia*) och asp (*Populus tremula*) förekommer rikligt. Bland björkarna förekommer väldigt bastanta exemplar, även klibbalarna är högväxta. Ganska rikligt med bastanta murkna träd. I den södra delen finns öppningar i skogen. Buskskiktet är väl utvecklat. Gräsväxter som tyder på näringsrik mark är nässla (*Urtica dioica*), revsmörblomma (*Ranunculus repens*), strätta (*Angelica sylvestris*), kirskså (*Aegopodium podagraria*) och nejlikrot (*Geum urbanum*). Jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) har spridit sig till objektet. I den östra delen finns gamla diken.

5. Iuo-3

Hotad naturtyp: Fuktiga eutrofa lundar VU/VU, (fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, friska mesotrofa lundar VU/VU)

Lunden domineras i övrigt av lövträd men granplantor har planterats på platsen. Lövträden är huvudsakligen mogna och växer ställvis tät. Av trädarterna förekommer asp, vide (*Salix spp.*), hägg och björk rikligt. Dessutom påträffas klibbal, rönn och lönn (*Acer platanoides*). Måttliga mängder av murken ved. I buskskiktet förekommer rikligt med hallon och dessutom rött vinbär. Tuvtåtel bildar ställvis täta tuvor. Lunden korsas av gamla diken. I synnerhet i närheten av egnahemmen förekommer mycket nedskräpning. I den västra delen förekommer en del frisk lund.

6. Iuo-3

Hotad naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Den nedersta delen består av fuktig och den övre delen även av lite frisk lund. Skogen domineras huvudsakligen av unga och ganska tät växande lövträd. Nära banan växer mogna klibbalar och en del gamla granar. Vegetationen i fältskiktet är inte speciell, på det blötaste avsnittet förekommer majbräken. Jordmaterial har tagits upp i närheten av en liten väg som går vid den södra gränsen.

7. Iuo-3

Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Liknande särdrag som vid objekt 29. På klipporna förekommer små ytor med torr bergsäng. Vegetationen har trampats ned och slitits bort på stora ytor.

8. Iuo-4. 49 § NvL

Betydande fladdermusområde i Köpbacka. Betydande område med ett viktigt födosökningsområde samt föröknings-, rast- och övervintringsplatser som lämpar sig för fladdermöss. Avgränsningen är riktgivande eftersom bl.a. skogsvård påverkar fladdermössens livsmiljö så att exakta avgränsningar av områdena kan ändras snabbt. Kalhygge längs Svännsvägen som tydligt förändrat fladdermössens livsmiljö jämfört med tidigare utredningar. Blockfält som lämpar sig som fladdermössen daggömmor och övervintringsplatser har

emellertid bevarats i området. Områdena innanför avgränsningen och i dess närhet, fladdermössens livsmiljö ska beaktas i samband med att åtgärder som berör landskap och naturtyp planeras.

9.luo-3

Hotad naturtyp: Mogna tämligen torra moskogar VU/EN, (mogna torra moskogar VU/VU)
Bland tallarna växer lite gran. Träden är ganska glest och ojämnt fördelade och har en varierande åldersstruktur med brister. Vid objektet förekommer glest med gamla trädindivider. Måttligt med bastanta murkna träd.

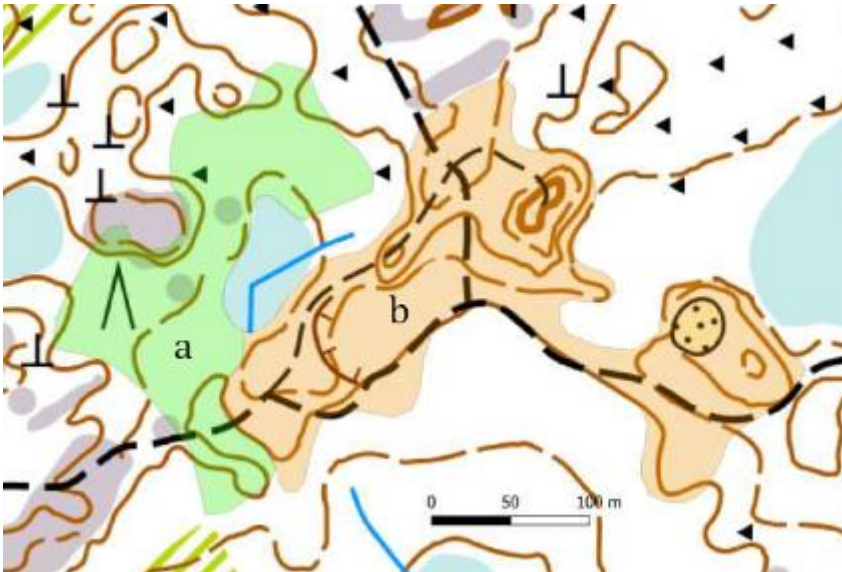
10. luo-3

Skog som påminner om naturtillstånd i området för ett viktigt ekologiskt nätverk.

Hotad naturtyp: Mogna tämligt torra moskogar VU/EN, (mogna torra moskogar VU/VU, mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)

Huvudsakligen tämligen torr moskog, fläckvis förekommer torr moskog och i den västra ändan finns ett litet avsnitt med frisk moskog. Träden har en varierande åldersstruktur; överståndarna består av gamla tallar. Under dem växer tall och gran, bland den yngsta åldersklassen mest gran. Ganska rikligt med bastanta murkna träd, både på marken och stående. Objektets östra del korsas av en stig i syd–nordlig riktning. I övrigt är undervegetationen väl bevarad.

11. luo-3

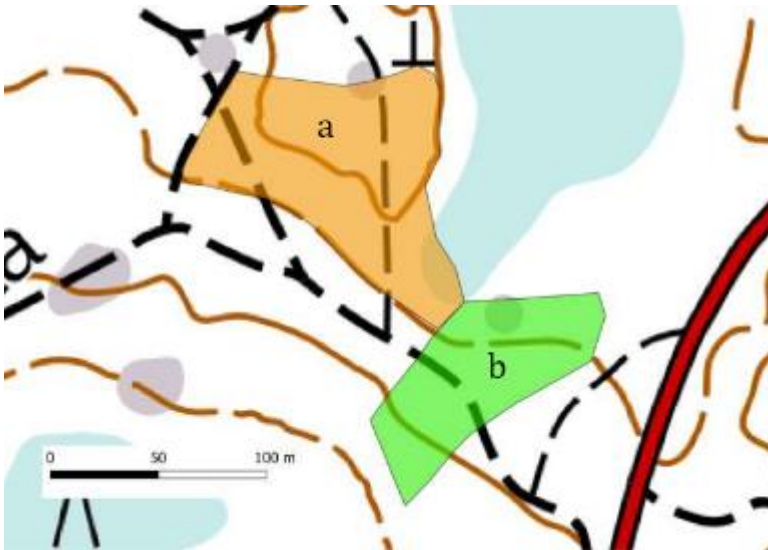
a) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Skogen domineras av gran. Bland granarna växer huvudsakligen björk och tall. Träden är ojämnt fördelade och har olika åldrar. Gamla överståndare saknas. Ganska lite murken ved med tanke på att skogen inte är bearbetad. Terrängen är stenig. Det förekommer även stora flyttblock.

b) Hotad naturtyp: Skogar på inlandsdyner DD/DD

Dynerna har till stor del förlorat sin ursprungliga form till följd av sandtäktsverksamhet. Träden består endast av tallar och har behandlats kraftigt, i den nordöstra delen förekommer även kalhyggen. Vid kanten av sandgroparna finns lite skog som bättre motsvarar naturtillstånd. Växtplatsen består av torr och karg moskog. Det finns få välbevarade lavfält kvar. På de gamla sandtäktsplatserna förekommer bar dynsand. Objektet är värt att beakta trots att det är förändrat eftersom det är en del av Östra Nylands enda kända skogbevuxna dynförekomst (Kontula & Raunio 2018).

12. luo-3

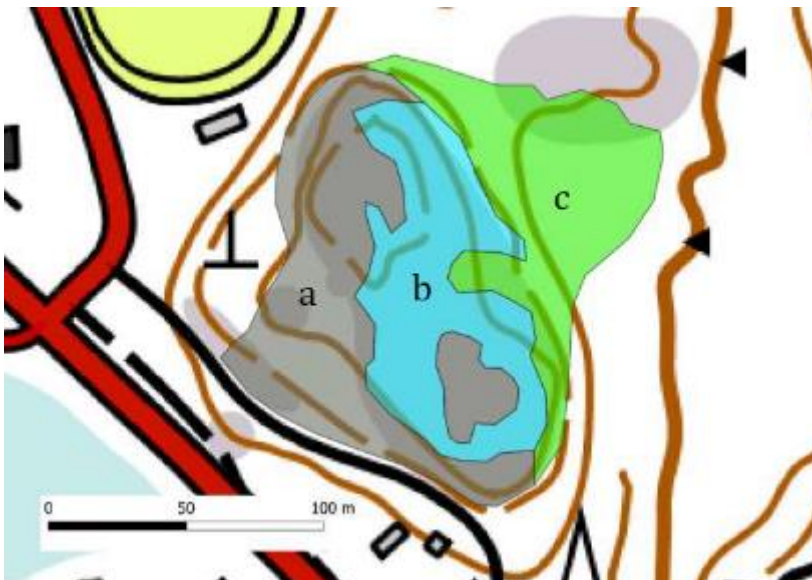
a) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU, (mogna tämligen torra moskogar VU/EN)

Det gran-talldominerade trädbeståndet har en ganska varierande åldersstruktur. Bland barrträden växer mogen vortbjörk, bland underväxterna förekommer gran och ganska mycket en (*Juniperus communis*). Trädens skiktning är bristfällig och gamla överståndare saknas. Murken ved förekommer i ganska liten utsträckning. En motionsbana korsar objektet i öst–västlig riktning.

b) Hotad naturtyp: Skogar på (eoliska) inlandsdyner DD/DD

Trädbeståndet består av mogen tallskog med en jämn åldersstruktur, sannolikt till följd av gallring. I den västra kanten finns ett litet avsnitt i korsningen av stigar där det växer rikligt med plantskog. Murken ved förekommer väldigt knappt. Växtplatsen är till största delen ganska torr, delvis torr. Dynen urskiljs ur den omgivande terrängen och har besparats från sandtäktsverksamhet.

13. luo-3

a) Hotad naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Trädbeståndet är obehandlat och har en varierande ålder. Det påträffas även gamla trädindivider. Till objektet hör en trädbevuxen ö i naturtillstånd inom objekt 13a. Vegetationen vid objektet är ganska välbevarad.

b) Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

I klippområdet förekommer förhållandevis vidsträckta jämna ytor, men i kanterna finns även några meters branta fall. Motionärer har trampat ned lav- och mossytorna på många ställen och slitit upp kala stigar på klippan, men det förekommer även bättre bevarade avsnitt.

c) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

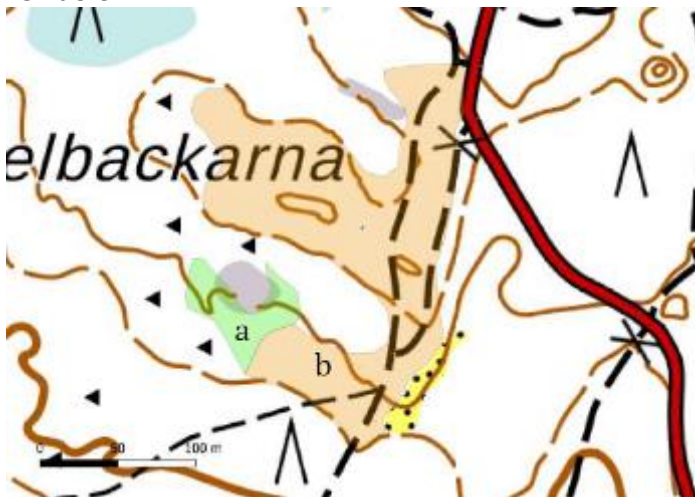
På moskogsavsnittet är trädbeståndet förhållandevis ungt och växer tätt. Skogen har inte gallrats. De dominerande trädarterna är gran, vårtbjörk och tall. Bland dessa förekommer även en del asp. En del av tallarna är äldre än de övriga träden och därför är trädbeståndet delvis skiktat. I klippområdets kanter är gamla träd vanligare. Det har inte hunnit bildas några nämnvärda mängder av murken ved.

14. Hotad naturtyp. Objektet har inte visats på plankartan.

Hotad naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

Lunden domineras till största delen av lövträd. De dominerande trädarterna består av vårtbjörk, hägg, rönn och lönn. Även asp förekommer ställvis rikligt. Gamla tallar bildar ställvis ett överståndarskikt och vid objektet finns även ett granbevuxet avsnitt. Trädbeståndet har en varierande struktur som dock inte är naturlig. Vid objektet finns rikligt med före detta husplatser och därför påträffas rikligt med odlade växter som spridit sig. Av gamla planteringar förekommer körsbärs- och äppelträd. I lunden förekommer ställvis ganska rikligt med murken ved. Bland buskarna är hallon den vanligaste arten, av planterade buskar påträffas spireor (*Spiraea*), syren (*Syringa*) och rosor (*Rosa*). Även de skadliga arterna druvfläder (*Sambucus racemosa*) och häggmispel (*Amelanchier spicata*) har spridit sig till objektet. Vegetationen i fältskiktet är en blandning av arter som är vanliga för friska och torra lundar, ogräsväxter och olika odlingslämningar och -rymlingar. Utöver inhemska lundväxter påträffas även lundelm (*Elymus caninus*) och blåsippan (*Hepatica nobilis*). Det förekommer även många främmande arter, såsom parksmultron (*Fragaria moschata*) och penningblad (*Lysimachia nummularia*). Av skadliga arter förekommer skogsförgätmigej (*Myosotis sylvatica*), blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*) och kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*).

15. luo-3

a) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Skogsfigur som påminner om naturtillstånd i samband med Knappelbackarnas dynamiska område. Träden är ogallrade och har en varierande struktur. Bland de mogna granarna växer vårtbjörk och äldre tallar. En del murken ved. Skogen är ställvis försumpad.

b) Hotad naturtyp: Skogar på inlandsdyner DD/DD

Torr och tämligen torr moskog på dynerna vid Knappelbackarna. Talldominerat moget trädbestånd som behandlats så att den har en jämn struktur. Dynerna är låga och skiljer sig ganska dåligt från den omgivande terrängen. Objektets östra del korsas av en motionsbana och en frisbeebana. Den västra delen har besparats bättre från slitage. Objektet är betydelsefullt trots att dess naturtillstånd försvagats. Objektet är ett av de avsnitt i det enda skogbevuxna dynamrådet i Östra Nyland som besparats från marktäcktsverksamhet. En stor del av dynerna har förstörts genom sandtäcktsverksamhet.

16. luo-3

Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

En naturligt utvecklad figur med gammal skog i den västra delen av Fantsnäsmalmens skogsområde. De blandade träden med tall, vårtbjörk och gran är ogallrade och växer tätt. Största delen av plantskogen består av gran. Trädbeståndet är ojämnt fördelat till skillnad från det vanliga i skog av denna ålder. Det finns inga träd från tidigare trädgenerationer kvar och därför har det inte hunnit bildas någon ordentlig skiktning. Bottenskiktet i skogen är stenigt.

17. luo-3

a) Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT
Renlavstäckena har trampats ned på stora områden och en bred stig där vegetationen trampats ned helt korsar objektet.

b) Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Liknande flack kalhäll som objekt 17a. Även slitaget av vegetationen motsvarar samma nivå som vid objekt 16.

c) Hotad naturtyp: Mogna tämligen torra moskogar VU/EN, (mogna tämligen torra moskogar EN/CR, mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)

Växtplatsen är till största delen tämligen torr, men friskare botten förekommer på ett mosaikartat sätt bland den torrare. Tallen är det tydligt dominerande trädet. Vid sidan av tall växer även gran, vårtbjörk och asp. Den sydligaste delen är väldigt talldominerad. Längre norrut växer ganska rikligt med ung björk och asp som blandträd. Tallarna har ställvis sköldbark och till denna del motsvarar skogen naturtypen gammal enligt hotbedömningen. Skogen är delvis i naturtillstånd men på en stor del av objektet syns gamla stubbar från avverkningar. Trädbeståndet är ojämnt fördelat och huvudsakligen skiktat. Bastanta murkna träd förekommer rikligt framför allt i de mellersta delarna.

d) Hotad naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Det talldominerade trädbeståndet motsvarar naturtillstånd men bastanta trädindivider saknas och det förekommer knappt med murken ved. I en brant sluttning mot ost är trädbeståndet något mer varierande. Vegetationen på kalhällsytorna har besparats från kraftigt slitage.

18. Iuo-1. 29 1 NvL

Klibbalskärr som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen. EN-naturtypen klibbals-madkärr.

19. Iuo-3

a) Hotad naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Det dominerande trädet är tall, dessutom påträffas gran (*Picea abies*) och vårtbjörk. Trädbeståndet är inte särskilt gammalt men det har inte bearbetats på länge. Det finns knappt några synliga spår av avverkning. Det förekommer rikligt med murkna träd. Vegetationen på de små kalhällarna har bevarats väl.

b) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

De dominerande trädarterna är gran, tall och vårtbjörk. I den östra kanten förekommer även asp. Objekt som utvecklats naturligt under en lång tid på motsvarande sätt. Trädbeståndet är sporadiskt utspritt och har en varierande struktur, ställvis tät. Grundskiktet är stenigt.

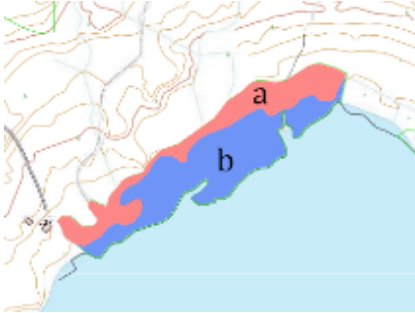
20. Iuo-1. 29 § NvL 47 § NvL

Klibbalskärr som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen. EN-naturtypen klibbals-madkärr, NT-naturtypen steniga havsstränder med ängsvegetation. Livsmiljö för en hotad art som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen.

21. Iuo-2. 47 § NvL

Livsmiljö för en hotad art som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen. NT-naturtypen steniga havsstränder med ängsvegetation.

22. Iuo-1. 29 § NvL

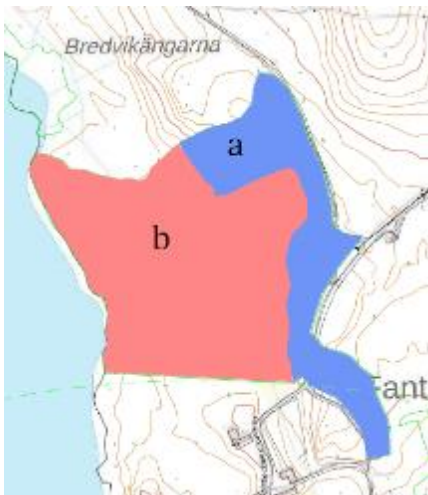
a) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar

Träden domineras av klibbal, främst björk och hägg som blandträd. Trädens struktur är huvudsakligen ganska naturlig. I fältskiktet växer rikligt med typiska arter. Lunden har dikats ut men dikena har börjat växa igen.

b) Klibbalskärr som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen. EN-naturtypen klibbals-madkärr.

23. Iuo-1. 29 § NvL 47§ NvL

Havsstrandäng som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen. Livsmiljö för en hotad art som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen. CR-naturtyper: lågväxta tåg-, gräs- och starrdominerade havsstrandängar, högväxta havsstrandängar.

24. Iuo-3

a) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU, (mogna tämligen torra moskogar VU/EN)

Huvudträdararter gran, tall och vårtbjörk. I den västra kanten vid gränsen till betesmarken förekommer även asp och sälg (*Salix caprea*). Skogen har inte behandlats på länge. Trädbeståndet är ojämnt fördelat och till stor del tätt. Gamla stubbar syns på många ställen. Skogen är mogen och det påträffas endast lite gamla överståndare. Ställvis förekommer rikligt med tunn murken ved. I fältskiktet förekommer öppningar. I den västra delen består en del av objektet av tämligen torr moskog.

b) nordliga betesmarker i Fantsnäs. CR-naturtyper: fattiga lågörtstorrängar, gräsrika torrängar, lövträdshagar, skogsbeten.

25. luo-3

Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Klipporna har mer varierande ytformer än klipporna längre norrut i samma skogsområde. Inga särskilda karaktäristiska drag. Slitaget är kraftigt på många ställen och det förekommer breda stigar där vegetationen slitits. I kanterna förekommer däremot även välbevarat lav- och mosstäcke.

26. luo-3

Hotad naturtyp: Mogna tämligen torra moar VU/EN

Tallskogen är gammal, nära gränsen till gammal som fastställts i hotbedömningen (140 år). Utöver tall påträffas en del vårtbjörk. I skogen finns spår av gallringar men trädbeståndet har bevarat sin varierande ålder och storlek. En skog i samma ålder på den södra sidan av Fantsnäsvägen har en mer ensidig struktur.

27. luo-3

Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Växttäcket är till stor del nedtrampat och har slitits bort helt. I kanten av kalhällen har man även planterat trädgårdsväxter, såsom fetknopp (*Crassulaceae* sp.) och bergenia (*Bergenia* sp.).

28. luo-4. 49 § NvL

Betydande område för fladdermöss på Rågholmen och Korsholmen. Betydande område med ett viktigt födosökningsområde samt föröknings-, rast- och övervintringsplatser som lämpar sig för fladdermöss. Avgränsningen är riktgivande eftersom bl.a. skogsvård påverkar fladdermössens livsmiljö så att exakta avgränsningar av områdena kan ändras snabbt. Områdena innanför avgränsningen och i dess närhet, fladdermössens livsmiljö ska beaktas i samband med att åtgärder som berör landskap och naturtyp planeras.

29. luo-3

Gammal skog och betesmark på Rågholmen. CR-naturtyper: skogsbeten, lågväxta tåg-, gräs- och starrdominerade havsstrandängar, högväxta havsstrandängar.

30. luo-3

a) Hotad naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

De mogna träden domineras av björk. Skogens struktur har inte hunnit förändras mycket mot

naturtillstånd. Trädbeståndet har en ensidig åldersstruktur och är ganska gles. Det förekommer knappt med murken ved. Objektet kantas av diken. I fältskiktet förekommer rikligt med gräsväxter.

b) Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)
Mångsidigt trädbestånd; klibbal, lönn, hägg, björk, även en del gran och gamla tallar. Trädbeståndet är skiktat och det förekommer ganska rikligt med murken ved. Objektet korsas av ett gammalt dike. Fältskiktet är typiskt.

c) Hotad naturtyp: Mogna tämligen torra moar VU/EN
Vid objektet finns en ganska gammal tallskog. I underskiktet förekommer rikligt med en. Utvecklats mot en naturlig struktur. Fältskiktet domineras av gräs.

d) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT
Trädbeståndet är atypiskt eftersom det växer rikligt med mogna tallar bland klibbalarna. Tallarna är sannolikt planterade. Ställvis förekommer rikligt med hallon. I objektets östra del domineras fältskiktet av höga gräsväxter, såsom älggräs, strandlysing och strätta. I väst förekommer rikligt med tuvtåtel.

e) Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (friska mesotrofa lundar VU/VU)
Det mogna trädbeståndet domineras av björk och lönn, men som blandträd förekommer även tall, eventuellt planterad. I den norra kanten förekommer även lite gran. Det förekommer ganska rikligt med murken ved.

f) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT
Vid objektet växer en del ung, sannolikt planterad tall. I övrigt motsvarar objektet naturtillstånd. Hallon och höga gräsväxter förekommer rikligt, på samma sätt som vid objekt 30d.

g) Hotad naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)
Största delen av växtplatsen är tämligen torr, men frisk botten förekommer mosaikartat och särskilt i den östra kanten. Vid en stor del av objektet växer gamla tallar som överståndare. I den östra delen förekommer rikligt med stora granar. Lövträd och framför allt björk, i kanterna förekommer även rikligt med klibbal. I underskiktet är gran och rönn vanliga. Bastanta murkna träd, bland annat torrakor, förekommer ganska rikligt. Vid en stor del av objektet finns spår av gallringar. Enar är vanliga och en del av dem är stora. Fältskiktet är på många ställen gräsbevuxet, eventuellt som tecken på tidigare bete.

h) Hotad naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)
Bland träden dominerar mogna klibbalar, björk, rönn samt tall som kan vara planterad. Skogen har gallrats. Måttliga mängder av murken ved. Bland undervegetationen påträffas rikligt med hallon, älggräs, strätta, tuvtåtel och ställvis även stora ormbunkar och harsyra. Objektet korsas av en traktorväg.

31. luo-3

a) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundrar NT/NT, (kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU)
Tall har planterats bland klibbalen. Träden har gallrats. Hör till den svagare hälften av motsvarande lundar i planområdet. Delvis frisk botten. På detta avsnitt växer bland annat harsyra och stenbär.

b) Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU
Bland träden är björk, klibbal, hägg och tallar vanliga. I den norra delen även granar. Stubbar finns kvar som spår av gallringar. Måttliga mängder av murken ved. Gran växer på många ställen även som undervegetation. I buskskiktet är hallon och måbär vanliga, i fältskiktet förekommer rikligt med harsyra, tuvtåtel, skogsbräken och örnbräken.

c) Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU
Trädbeståndet är moget. Av lövträden förekommer mest rönn, lönn och björk. Dessutom påträffas några högväxta tallar. Skogen har i tiderna gallrats men den påminner till största delen av naturtillstånd. I buskskiktet förekommer ganska rikligt med måbär, i fältskiktet förekommer gräsväxter som är typiska för frisk lund, även blåbär (*Vaccinium myrtillus*).

d) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundrar NT/NT
Frisk klibbalsskog som bildar en förhållandevis vidsträckt figur i den innersta delen av viken, den västra stranden består av en smal zon. I den innersta delen av viken växer bastanta klibbalar. I den norra delen är trädbeståndet glest och på många ställens syns spår av gallring. Ganska knappt med murken ved. I den norra delen finns en ganska vidsträckt öppning med ormbunkslund. Även en del skogssäv, eventuellt som lämning av tidigare madvegetation. I övrigt består vegetationen av typisk älgräsdominerad lund.

e) Hotad naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)
Det mångsidiga mogna trädbeståndet består av klibbal, lönn, hägg, rönn, björk och gran. En stor del av objektet är en ormbunkslund som domineras av majbräken. I fältskiktet i den friska lunden förekommer vanliga lundarter och dessutom skelört (*Chelidonium majus*) och vildvin (*Parthenocissus* sp.).

f) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundrar NT/NT
Trädbeståndet är glest och består av högväxta klibbalar. Objektet korsas av ett brett och djupt dike. I fältskiktet förekommer rikligt med nässla och revsmörblomma. Även jordreva (*Glechoma hederacea*) bildar

täta växtbestånd. På platsen växer flera skadliga invasiva arter: jättebalsamin bildar ett stort bestånd och dessutom påträffas snårvinda och en del aster- (*Symphotrichum* sp.) eller gullrisarter (*Solidago* sp.).

g) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Klibbalarna är bastanta. Påminner långt om naturtillstånd med undantag av den nordligaste–västligaste delen. Vid största delen av objektet syns spår av gallringar. Knappt med murken ved. Hallon förekommer väldigt rikligt i den norra och västra delen. Typiskt fältskikt med högväxta örter och gräs.

h) Hotad naturtyp: Friska mesotrofa lundar NT/NT, (fuktiga mesotrofa lundar VU/VU)

I den norra delen förekommer även fuktig lund på ett mosaikartat sätt. Bland det mogna trädbeståndet är gran vanlig vid sidan av lövträd (björk, lönn, rönn, hägg). I den östra kanten förekommer även tall och i den norra delen klibbal. Trädbeståndet har gallrats senare, vilket gjort att rönnen har blivit rikligare. I den norra delen förekommer rikligt med stora ormbunkar (skogsbräken och majbräken). I den östra delen är fältskiktet slitet och innehåller öppningar.

32. luo-3

Hotad naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Lund som utvecklats på en före detta äng eller odling på den nordöstra sidan av Långängen. Det mogna trädbeståndet innehåller öppningar och de rikligaste trädarterna är vårtbjörk, rönn, lönn och hägg. I den östra och norra delen växer vide längs med diken. Fältskiktet domineras av gräsväxter. Objektet korsas av åtskilliga diken. Jättebalsamin växer på många platser vid objektet. Vid objektet finns även trädgårdsavfall.

33. luo-3

Hotad naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Sedvanlig mogen talldominerad hällmarksskog och små klipphöllar. Trädbeståndet är inte helt i naturtillstånd men vegetationen på bergsytorna har bevarats i ganska bra skick.

34. luo-3

Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor

Den högsta klippiga kullen i Valkom. Krönet är flackt men den västliga sluttningen sluttar ganska brant i riktning mot Långängsvägen. Vegetationen på klippområdet är väldigt slitet. Ren- och islandslavarna och mossorna är nedtrampade över ett stort område och har även slitits bort helt på vissa ställen. På klipporna finns några torrakor.

35. luo-5. 11 § VI 49§ NvL

Föröknings- och rastområde för åkergröda, som är en art som ingår i bilaga IV till habitatdirektivet. Tjärn på högst under en hektar som är skyddad genom 11 § i vattenlagen.

Hotad naturtyp: Myrtjärnar NT/VU.

Den enda tjärnen i planområdet. Vattnet är mörkt och humusrikt. Ett dike har grävts i tjärnen på dess norra sida men det påverkar inte vattenhushållningen märkbart i nuläget. Flytbladsväxter som förekommer i tjärnen är nordnäckros och gul näckros. I närheten av vattengränsen är stränderna fattigkärsartade, madartade och tallmyrsartade.

36. luo-3

Hotad naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Vegetationen har slitits bort på stora områden på flacka klippor. Det finns väldigt lite renlavs- och islandslavtäckte kvar. På klipporna har man rört sig till fots men även kört med terrängfordon.

Hällmarksskogen innehåller ställvis gamla träd.

37. luo-1

Sandstrand som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen.

38. W/s. 11 § VI

Flada på högst tio hektar som är skyddad genom 2 kap. 11 § i vattenlagen. Hemvikens strandlinje är svår att fastställa i terrängen; framför allt i den norra delen är terrängen låglänt och den verkliga strandlinjen förändras mycket till följd av variationer i vattenytan och beroende på årstid. Gränserna för skyddsområdet vid vattendraget avviker därför från den officiella strandlinjen.

39. luo-3

a) Hotad naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Det talldominerade objektet med gamla träd motsvarar naturtillstånd. Stora enar och granar påträffas under tallarna.

b) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Objektet har ganska glest bevuxna träd som sannolikt utvecklats naturligt. Bland klibbalarna förekommer lite lönn och björk, i den västra delen även gran på torrare mark. Det förekommer rikligt med hallon. Vegetationen i fältskiktet är typisk.

40. luo-3

a) Hotad naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN)

Skogsfigur längs stränderna på Hässjeholmen. Ett av de finaste objekten i planområdet som bäst motsvarar naturtillstånd. Överståndarna består av tallar med sköldbark, som blandträd i olika åldrar växer gran och vårtbjörk. Trädbeståndet är vanligtvis glest och mängden av plantskog varierar. Det förekommer rikligt med bastanta murkna träd. Enar påträffas allmänt och bland dem förekommer stora pelarliknande individer. Terrängen är ställvis ganska stenig. Vid öns södra spets finns ett ståligt blockfält. Vid sidan av risväxter förekommer även ängskovall allmänt. Vid stranden finns även gräsbevuxna ställen.

b) Hotad naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Moskog som växer på stenig botten i den södra delen av Hässjeholmen. Skogen har inte vårdats på samma sätt som de andra friska moskogarna på ön. Granskogen på platsen är ojämnt fördelad och skiktad men inte väldigt gammal. Det förekommer rikligt med murkna träd. Undervegetationen är knapp.

41. sl-1. 23 § NvL

Naturminnesmärke som är skyddat enligt 23 § i naturvårdslagen. Träd som är viktigt med tanke på landskapet, "Barsas tall".

42. W/s

Flada på högst under en hektar som är skyddad genom 2 kap. 11 § i vattenlagen. Flada huvudsakligen i naturtillstånd. Den södra delen av fladan gränsar till en farled i aktivt bruk som muddras regelbundet. De båda sunden i fladan är muddrade, men i övrigt motsvarar sundet naturtillstånd.

43. luo-3

Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

I den västra kanten och södra delen förekommer även frisk botten. Det fuktiga avsnittet domineras av klibbal, på friska avsnitt förekommer björk och tall. Vid den västra kanten står två stora torrakor. Den södra delen är ganska kraftigt behandlad (gallrad) och träden är yngre. I närheten av stranden i den södra delen finns även ett blött madartat avsnitt. Gräsväxterna är samma som förekommer vid motsvarande objekt på Tavistholmen. Vegetationen är emellertid mer förändrad på många ställen än vid objektet. Det ökande ljuset har fått örnbräken, gräsväxter och hallon att frodas.

44. luo-3

Hotad naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla torra moskogar EN/EN, gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN, hållmarksskogar NT/NT)

Växtplatsen är huvudsakligen tämligen torr och torr, i den västra änden finns ett avsnitt med frisk botten. I de mellersta delarna växer skogen på en klippig grund. Det gamla trädbeståndet domineras av tall och växer till stor del glest. Bland tallarna växer mogen vårtbjörk och gran. I den norra delen förekommer rikligt med rönn. I närheten av näset mellan Tavistholmen och Korsholmen framkommer skogens varierande ålder tydligast. De döda träden består främst av torrakor. I största delen av skogsremsan domineras fältskiktet av risväxter. Vid objektet går en populär stig där vegetationen är tydligt sliten. Den klippiga sluttningen sluttar brant ner i havet i närheten av Korsholmen.

45. luo-3

Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Träden i närheten av stranden består av sedvanlig fuktig klibbalsskog. Längre bort från stranden finns frisk botten där det även växer en del björk och gran. Muddringsmassor har dumpats på stranden och detta område har avgränsats utanför objektet.

46. luo-4. 49 § NvL

Föröknings- och rastplatser som är lämpliga för fladdermöss

47. luo-3

Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Vid stranden finns en typisk fuktig klibbalsskog och längre upp ett något mer vidsträckt avsnitt med frisk botten. Klibbalsskogen är ganska bastant men i övrigt sedvanlig. Murken ved förekommer till en del. Fältskiktet i den fuktiga lunden domineras av typisk högörtsvegetation. På den friska botten växer utöver klibbal också en del granar och rönnar.

48. luo-3

Hotad naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Objektet består av ett smalt avsnitt med fuktig, klibbalsdominerad strandlund och en frisk lund med blandade träd. I det friska avsnittet är mogna granar dominerande. Skogen motsvarar inte helt naturtillstånd men det förekommer en del bastanta murkna träd. Bland vegetationen i fältskiktet dominerar samma arter som påträffas regelbundet på motsvarande växtplatser på Tavistholmen. Gränsar till en havsstrand som delvis består av strandäng samt barrträdsdominerade mogna moskogar.

49. SL-område. 29 § NvL 47 § NvL 49 § NvL

Korsholmen. Skyddsgrunder:

- Naturtypen Boreala naturskogar som ingår i EU:s habitatdirektiv som en naturtyp som kräver primärt skydd.
- Klibbalskärr som ska skyddas enligt 29 § i naturvårdslagen.
- Livsmiljöer för en hotad art som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen.
- Spelområden för dvärgfladdermus (VU) som är en art som ingår i bilaga IV till habitatdirektivet.
- Växtplats för en NT svamp (korpnoppling) och NT-växt (kattfot) samt växtplats för den ovanliga skuggviolen.
- EUROBATS-område (viktigt födosökningsområde för fladdermöss)
- EN-naturtyper: gamla torra moskogar, gamla tämligen torra moskogar, gamla barrträdsdominerade friska moskogar, klibbalsmadkärr.
- VU-naturtyper: friska mesotrofa lundar, kustnära friska lövträdsdominerade lundar.
- NT-naturtyper: Steniga havsstränder med ängsvegetation, mogna barrträdsdominerade lundartade moskogar, kustnära fuktiga allundar, hållmarksskogar.
- Strandklippor- och blockfält som är betydande med tanke på landskapet.

50. Iuo-2. 47 § NvL

Gamla skogar och strandängar på Tavistholmens södra strand. Livsmiljöer för en hotad art som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen. EN-naturtyp gamla tämligen torra moskogar, NT-naturtyp steniga havsstränder med ängsvegetation.

51. Iuo-3

a) Hotad naturtyp: Friska mesotrofa lundar NT/NT, (fuktiga mesotrofa lundar VU/VU)

Moget trädbestånd som gallrats, består av björk, gran, tall, asp samt klibbal vid stranden. Gallringarna framkommer i form av att gräs tagit över samt genom riklig förekomst av örnbräken.

b) Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Trädbeståndet, som i tiderna har gallrats, består huvudsakligen av ganska bastanta klibbalar. I den norra delen påträffas även frisk lund med gran och björk. Största delen av vegetationen består av fuktig lund som domineras av högrörter och ormbunkar. I den södra kanten växer även skogsfräken. Den nordligaste delen är delvis försumpad. I närheten av stranden är alskogen madartad. Mot havet gränsar objektet till en liten del till en öppen mad, på den södra sidan till objekt 51a.

52. Iuo-3

Hotad naturtyp: Gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN

Bland de sköldbarkade tallarna förekommer rikligt med mogna vårtbjörkar och några stora granar.

Skogen har förlorat sina naturliga strukturella drag till följd av gallringar. Träd som representerar den yngre generationen saknas nästan helt. Murken ved, främst bastanta torrakor, förekommer emellertid rikligt och av denna orsak har objektet klassats som en hotad naturtyp.

53. Iuo-3

Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Trädbeståndet består huvudsakligen av bastanta klibbalar. Björk, vide och lite gran och asp förekommer som blandträd. Trädbeståndet är huvudsakligen obehandlat men har sannolikt påverkats av förändringarna i vattenhushållningen. Det förekommer ganska rikligt med bastanta murkna träd. I den norra kanten går ett djupt dike. Undervegetationen är huvudsakligen väldigt frodig. Den rikliga förekomsten av nässla tyder på att jordmaterial eller växtrester förts till platsen. Av skadliga invasiva arter förekommer jättebalsamin och snårvinda.

54. Iuo-3

Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Fuktig lund med främst klibbal. Klibbalarna är bastanta. I den norra kanten växer ställvis rikligt med björk. Ett djupt dike som korsar lunden i öst–västlig riktning har förändrat området märkbart. Det förekommer även mindre och sämre fungerande diken. I den norra kanten finns fortfarande väldigt blöt terräng. Bland trädbeståndet vid objektet finns öppningar. Murken ved påträffas ställvis väldigt rikligt.

55. Iuo-4. 49 § NvL

Betydande fladdermusområde på Vårdö. Betydande område med ett viktigt födosökningsområde samt föröknings-, rast- och övervintringsplatser som lämpar sig för fladdermöss. Avgränsningen är riktgivande eftersom bl.a. skogsvård påverkar fladdermössens livsmiljö så att exakta avgränsningar av områdena kan ändras snabbt. I områdena innanför avgränsningen och i dess närhet och även i vattenområdet mellan ön och fastlandet ska fladdermössens livsmiljö beaktas i samband med att åtgärder som berör landskap och natur planeras.

56. Iuo-3

Hotad naturtyp: Kustnära fuktiga lövträdsdominerade lundar VU/VU, (fuktiga mesotrofa lundar NT/NT)

Den nordvästra delen består av ursprunglig frisk lund med blandade träd, det övriga avsnittet av objektet har uppstått på tidigare äng eller odlingsmark. Trädbeståndet är mestadels glest och vid sidan av mogna lövträd förekommer tät ung granskog, vilket tyder på att området har torkat ut. I den nordöstra delen växer huvudsakligen björk, asp och gran. På andra ställen förekommer klibbal bland björkarna. Träden har gallrats och i den nordöstra delen finns gamla vedtravar. I nordost förekommer måttligt med murken ved, på andra håll knappt. Objektet kantas av gamla diken och i den sydöstra änden finns även ett djupare vått dike. Bland arterna i buskskiktet förekommer hallon, skogsolvon, måbär och druvfläder. Bland gräsväxterna förekommer arter som typiska både för frisk och för fuktig lund. Av ormbunkar påträffas rikligt med örnbräken och skogsbräken. Dessutom förekommer majbärken och skogsfräken som tillsammans med skogssäv och kärtistel (*Cirsium palustre*) tyder på grundvattenpåverkan.

57. Iuo-3

Hotad naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Lundremsa vid Vårdöuddens spets, på den norra sidan av Svedjestrandsvägen. Det mogna trädbeståndet innehåller många arter (klibbal, björk, asp, gran), men det förekommer knappt några strukturella drag som är typiska för naturlig skog, utan skogen innehåller öppningar som spår av dess användning.

58. W/s. 11 § VI

Flada på högst tio hektar som är skyddad genom 2 kap. 11 § i vattenlagen.

59. W/s. 11 § VI

Flada på högst tio hektar som är skyddad genom 2 kap. 11 § i vattenlagen.